

NEDERLANDSE ORDE VAN ADVOCATEN

Ingediend via www.internetconsultatie.nl

Tweede Kamer der Staten-Generaal

T.a.v. de heer Sneller, de heer Six Dijkstra, de heer Boswijk

Den Haag, 12 november 2024

dossiernummer:

uw kenmerk: n.v.t.

telefoonnummer:

e-mail:

Betreft: Burgerinitiatiefvoorstel slimmer straffen

Geachte heren,

Op 2 oktober 2024 is de internetconsultatie 'Burgerinitiatiefvoorstel slimmer straffen' gepubliceerd. De NOvA heeft zijn adviescommissie strafrecht gevraagd te adviseren.

Bijgaand stuur ik u het advies van de adviescommissie. De algemene raad sluit zich aan bij de overwegingen van de adviescommissie en verzoekt u deze bij de verdere uitwerking te betrekken.

Met de meeste hoogachting,
namens de algemene raad,

algemeen secretaris

bijlage: advies van de adviescommissie strafrecht

Bezoekadres
Prinses Beatrixlaan 5
2595 AK Den Haag
Tel. 070 - 335 35 35

Postadres
Postbus 30851
2500 GW Den Haag

www.advocatenorde.nl

ADVIES

Aan:	algemene raad
Van:	wetgevingsadviescommissie strafrecht
Datum:	12 november 2024
Betreft:	Initiatiefvoorstel slimmer straffen

Samenvatting

Door prof. mr. dr. Claessen, mr. dr. Post en drs. Slump is het Burgerinitiatiefvoorstel slimmer straffen tot stand gekomen. Het initiatiefvoorstel is door de Kamerleden Sneller, Six Dijkstra en Boswijk overgenomen en in internetconsultatie gebracht. Het voorstel ziet op de herijking en verrijking van het strafrechtelijk sanctiestelsel met het oog op het terugdringen van de korte vrijheidsstraf.

Het initiatiefwetsvoorstel voorziet in de invoering van elektronische detentie als zelfstandige hoofdstraf, de invoering van de vervangende taakstraf en vervangende elektronische detentie en de doorvoering van enkele wijzigingen in de regeling inzake de taakstraf en de vrijheidsstraf.

De adviescommissie strafrecht van de Nederlandse orde van advocaten (hierna: "ACS") juicht deze wijzigingen toe omdat zij de rechter de ruimte geven passende straffen op te leggen.

Consultatiereactie

Het doel van het voorstel is het terugdringen van korte vrijheidsstraffen. De initiatiefnemers constateren dat 80% van de gedetineerden vrijheidsstraffen van korter dan 6 maanden uitzit en dat het binnen die periode niet of nauwelijks mogelijk is activiteiten te ontplooiën gericht op de resocialisatie van de gedetineerde. Korte vrijheidsstraffen hebben daarmee voornamelijk een vergeldend karakter en hebben blijkens de recidivecijfers minder preventief effect dan andere strafmodaliteiten.

Daarnaast is de tenuitvoerlegging van (kortdurende) gevangenisstraffen kostbaar en kan als gevolg van kortdurende detentie nevenschade (verlies van inkomen en/of woning) ontstaan die grote maatschappelijke kosten met zich brengt.

De ACS merkt daarbij op dat aan de voorgestelde aanpassingen te meer behoefte bestaat omdat – mede vanwege de door bezuinigingen veroorzaakte oplopende duur van procedures – oplegging van kortdurende vrijheidsstraffen in veel gevallen zo lang na het strafbare feit plaatsvindt dat de veroordeelde vaak in een andere levensfase verkeert, dan wel inmiddels weer werk of woning heeft, zodat de kortdurende vrijheidsstraf contraproductief werkt en derhalve maatschappelijke schade met zich meebrengt.

Het terugdringen van korte vrijheidsstraffen is daarom onmiskenbaar wenselijk en de invoering van elektronische detentie als zelfstandige hoofdstraf verdient daarom zeker aanbeveling. Op die manier kan de veroordeelde immers in staat worden gesteld werk of opleiding te behouden, waardoor detentieschade zoveel mogelijk kan worden voorkomen.

Datzelfde geldt voor de invoering van de elektronische detentie en de werkstraf als vervangende straffen voor het geval de veroordeelde een opgelegde boete niet (volledig) betaalt of een opgelegde werkstraf niet (volledig) verricht.

Ook hier geldt dat terugdringen van vervangende hechtenis een toe te juichen initiatief is. Bovendien lijkt het wetstechnisch logischer om als vervangende sanctie te kiezen voor het naast zwaardere alternatief (vervangende werkstraf bij geldboete en vervangende elektronische detentie bij werkstraf), dan onmiddellijk over te gaan om de zwaarste sanctiesoort als vervangende sanctie.

De initiatiefnemers volgen daarnaast met hun voorstel het taakstrafverbod in te perken een door de Nederlandse orde van advocaten eerder onderschreven noodzaak om de rechter straftoemingsvrijheid te laten behouden.¹

De ACS kan zich tot slot vinden in de mogelijkheid tot opleggen van langerdurende taakstraffen als daarmee de oplegging van (elektronische) detentie kan worden voorkomen.

¹ Zie dit eerdere [wetgevingsadvies](#) van de Nederlandse orde van advocaten d.d. 3 december 2019